

Участь банків у регіональному розвитку:

- розширює можливості фінансування регіональних проектів, програм та сприяє безпосередньо динамічному розвитку базових галузей виробництва;
- сприяє розбудові та модернізації інфраструктури життєзабезпечення регіону;
- поліпшує інвестиційний клімат та конкурентоспроможність регіону.

У вирішенні питань розвитку регіонів слід виходити зі стратегічно ефективно вибраного підходу, заснованого на вирішальній ролі банків у розвитку регіонального підприємництва. Тільки подальший розвиток банків пропорційно розвитку реального сектора буде запорукою економічного зростання регіону. Для забезпечення цієї пропорційності необхідна координація економічних програм органів влади з кредитною політикою банківського сектора.

Список літературних джерел

- 1.Герасимчук З. В. Територіальна організація банківської системи регіонів України: оцінка та стратегії забезпечення її раціональності: монографія/ З. В.Герасимчук, Н. І.Корецька. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2010. –312 с.
- 2.Кахович О.О. Система управління регіональною структурно-інвестиційною політикою / О.О.Кахович // Економіка та держава. – 2010. – №3. – С. 111–113
- 3.Василишен Ю.В., Аналіз сучасного стану кредитно-інвестиційної діяльності комерційних банків України / Ю.В. Василишен //Ринок цінних паперів України. – 2013. — № 6 – С. 58-63.
- 4.Державне управління регіональним розвитком України: Монографія / В.Є. Воротін, Я.А.Жаліло, С.О. Біла та ін.; За заг. ред. В.Є. Воротіна, Я.А. Жаліла. – К.: НІСД, 2010. – 288с.
- 5.Бутко М.П., Хомик О.Д. Методологічні засади формування сучасної парадигми політики регіонального розвитку / М.П.Бутко, О.Д. Хомик // Регіональна економіка.– 2014.– №2. – С. 7–16.

Брежнєва-Єрмоленко О. В., к.е.н., доц.
Дніпровський державний технічний університет
Галаганов В. О., студент
Дніпровський державний технічний університет

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ НА МАКРОРЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

На сьогоднішній день в Україні залишається актуальною проблема неефективного використання природних ресурсів на всіх регіональних рівнях національної економіки, яка призводить до зменшення обсягів природних ресурсів, придатних до споживання, і зменшення ресурсного потенціалу України. Тому, на нашу думку, необхідно розробити й застосувати комплексну програму реалізації ресурсозберігаючої політики, яка буде охоплювати як мікрорегіональний, так і макрорегіональний рівні, дозволить повноцінно використовувати наявні ресурси та створить підґрунтя для прискорених темпів розвитку національної економіки.

Комплексна програма підвищення енергоефективності та раціонального використання природних ресурсів повинна ґрунтуватись на зниженні ресурсоемності національного виробництва, досягненні економічно доцільної ефективності використання існуючих енергетичних ресурсів й дотриманні вимог збереження навколишнього середовища. Дана

програма має охоплювати усі сектори економіки й використовувати найновітніші технології, які застосовуються провідними країнами світу.

Роль держави у питанні реалізації політики ресурсозбереження є провідною, тому що саме завдяки методам економічного та адміністративного регулювання можна здійснювати вплив на підприємства й населення у питаннях ресурсозбереження. На нашу думку, законодавчі ініціативи щодо реального енергозбереження на державному, регіональному та муніципальному рівнях повинні забезпечувати фінансову підтримку проведення робіт з енергозбереження та реалізацію механізму державно-приватного партнерства з питань ресурсозбереження.

Як показує досвід розв'язання проблем енергозбереження розвинених країн, першим кроком на шляху підвищення енергоефективності були роботи з поліпшення теплоізоляції будівель. На проведення таких робіт держава виділяла кредити, а власник будівлі, за умови впровадження енергозберігаючого обладнання і технологій, мав право повернути державі тільки половину запозичених коштів або не повертати зовсім.

Також необхідним заходом з боку держави є постійна демонстрація наукових досягнень в сфері енергоефективності, насамперед шляхом репрезентації реально працюючих зразків обладнання, технологій, що функціонують в енергоефективних будівлях. Наприклад, у Фінляндії знаходиться близько 200 демонстраційних енергоефективних будівель та навіть цілі райони, такі як Viikki, а у Німеччині є вже понад 500 демонстраційних проектів [1, с.62-63].

Стосовно підприємницького сектора необхідно відзначити, що великі промислові підприємства витрачають дуже велику кількість ресурсів, у тому числі й енергетичних. Вони стають значною частиною витрат та мінімізують загальний прибуток. У зв'язку з цим багато підприємств наймають фахівців, які розробляють і впроваджують такі технологічні заходи економії:

- застосування у виробництві загальних технологій енерго- і ресурсозбереження - установка двигунів змінної частоти, використання теплообмінників, стисненого повітря, енергозберігаючих ламп освітлення, енергії пара і багато інших;

- виробництво енергії із застосуванням ефективних технологій, наприклад, будівництво і введення сучасних індивідуальних котелень з обладнанням конденсаційного типу, які суміщають енергію згоряння газу і енергію водяної пари. Такими ж ефективним є й технології, засновані на тригенерації, які використовують енергію тепла, холоду і електрики;

- використання альтернативних джерел енергії (сонця, води, вітру) [2].

Для металургійних підприємств, які складають суттєву частину промислового комплексу України, досить ефективним є застосування пиловугільного палива. Суть даної технології полягає в тому, що подрібнене вугілля вдувається в доменну піч, що дозволяє знизити споживання природного газу й коксу. Проте необхідно звернути особливу увагу на екологічний аспект застосування зазначеної технології. Як стверджує координатор Центру регіональної екологічної взаємодії А. Філоненко, «...природоохоронним заходам в даному проекті повинен бути відданий високий пріоритет. Так, в обов'язковому розділі проекту «Оцінка впливу на навколишнє середовище» передбачається низка компенсаційних заходів, зокрема, впровадження технології придушення пилу азотом на ливарних дворах і спорудження систем регулювання спалювання доменного газу в повітрянагрівачах доменних печей з метою зниження викидів окису вуглецю» [3].

Також до інноваційних технологій, які можуть бути використані на металургійних та промислових підприємствах, відносять такі:

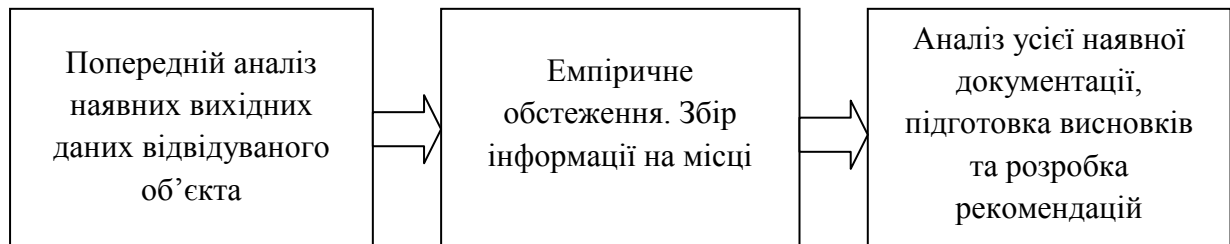
- встановлення гідровакуумного відсмоктування і грануляції розплавів для виробництва гранульованих матеріалів;

- технологія і обладнання десульфурзації чавуну магнієм;

- інжекційний газовий пальник з використанням в якості палива природного і коксо-доменного газу;

- пальник з примусовою подачею повітря без попереднього змішування з кільцевих колектором-стабілізатором;
- технологія спалювання агломераційних газів;
- переклад існуючих парових та водогрійних колів і їх пальників на спалювання біогазу, або спільне спалювання біогазу і природного газу;
- автоматично регульована теплова установка сушіння [4].

Окрім інноваційних технологій виробничого спрямування варто звернути увагу на організаційні аспекти ресурсозберігаючої політики, до яких відносяться розробка програм ресурсо-, енергозбереження та енергоаудит. Енергетичне обстеження промислового підприємства проводиться в три етапи (рис. 1) [5].

Рис. 1. Алгоритм проведення енергоаудиту на промисловому підприємстві

Говорячи про сектор домогосподарств, необхідно відзначити, що на сьогоднішній день у світовій практиці використовується цілий спектр ресурсозберігаючого обладнання, яке за мінімальних витрат природних ресурсів дозволяє задовольнити цілком потреби людини.

Енергозберігаюче опалення будинку можна забезпечувати за допомогою сонця. Енергія, що посилається на Землю ззовні, поглинається спеціальними колекторами, які найчастіше встановлюються на даху будівлі. Як правило, геліосистеми мають наступний принцип роботи: вода або теплоносій нагрівається до необхідної температури в сонячному колекторі, далі теплова енергія накопичується в баку-акумуляторі. За допомогою таких пристроїв можна обігрівати приміщення і забезпечити себе гарячим водопостачанням та опаленням. Отриману теплову енергію можна перетворити в електричну, проте для даних цілей необхідне спеціальне обладнання [6].

Рекуперація тепла являє собою повернення тепла, яке відбувається шляхом нагрівання повітря, що входить в приміщення за допомогою системи вентиляції. Відомо, що під час провітрювання не тільки надходить холодне повітря, але і йде тепле. Рекуперація дозволяє не тільки дотримуватися температурного режиму, але і очищати повітря. Сучасний «пасивний» будинок неможливо уявити без такої системи. За статистикою, при класичній вентиляції на вулицю виходить 40% тепла. До того ж необхідно наголосити на тому, що організація рекуперації, порівняно з її економічним ефектом, є досить доступною [7].

Особливо економічною технологією є використання піролізних печей, принцип роботи яких заснований на спалюванні деревного газу, що виділяється в процесі гниття дров. Піролізний котел відрізняється характерним полум'ям, схожим з полум'ям газового пальника або паяльної лампи. Температура горіння в нижній камері може досягати 1000-1200 градусів за Цельсієм. За рахунок того, що горіння відбувається згори вниз і основний теплообмінник знаходиться в нижній частині, відбувається максимальна теплопередача і нагрів теплоносія. Піролізні твердопаливні котли тривалого горіння в кілька разів ефективніші звичайних. Особливою перевагою піролізних котлів є час роботи від одного завантаження до повного вигорання. При порівнянні з іншими твердопаливними котлами ця різниця становить близько 1.5 - 2 рази [8].

Говорячи про технології «енергозберігаючого будинку» також варто звернути увагу на використання «розумних» приладів, під якими маються на увазі технології, що контролюють енергоспоживання і керують ним. Така система, наприклад, може сама вимикати світло, коли людина залишає приміщення, відключати прилади від мережі, якщо деякий час вони не використовуються. Це не тільки екологічно, а й економічно [8].

Підводячи підсумок, необхідно відзначити, що сучасна світова сфера ресурсозбереження представлена значним спектром технологій, які дозволяють зменшити використання природних ресурсів та підвищити енергоефективність виробництва. Досягнення ефективної політики ресурсозбереження на макрорегіональному рівні неможливе без участі усіх секторів економіки. Тому можна стверджувати, що запропонована комплексна програма реалізації ресурсозберігаючої політики матиме найкращий результат за умов запровадження нових технологій як у підприємницькому секторі, так і в секторі домогосподарств. Реалізація даної програми дозволить скоротити витрати на енергоресурси вже у короткостроковій перспективі і суттєво зменшить залежність української економіки від світових експортерів природних ресурсів.

Список літературних джерел

1. Седаш Т.Н. Іноземний досвід ресурсозбереження і підвищення енергоефективності у ЖКГ / Т.Н. Седаш. – М.: Вісник інституту дружби народів. – 2013. – №2. – С. 61 – 67.
2. Сайт інформаційного агентства «Альтернативна енергія» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://altenergiya.ru/>
3. Сайт інформаційного агентства «Приазовський робітник» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pr.ua/>
4. Офіційний сайт компанії «Енергія України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uanergy.com/>
5. Офіційний сайт енергокомпанії «ГіпроКомунЕнерго» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gken.ru/>
6. Сайт інформаційного ресурсу «Тепло вдома» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://teplovdome.net/>
7. Офіційний сайт енергокомпанії «Цетус» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cetus.org.ua/>
8. Офіційний сайт журналу «Novate» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.novate.ru/>

Волковський Є.І., к.е.н., доц.
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

МОДЕЛЬ «GOOD GOVERNANCE», ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ

Активізація процесів становлення громадянського суспільства та загострення проблем економічного та соціального розвитку вимагають трансформації адміністративно-територіального управління місцевим самоврядуванням, що органічно потребуватиме зміни принципів та підходів у питаннях підвищення ефективного управління фінансовими ресурсами місцевого самоврядування. При цьому демократизація суспільних відносин та